

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 2013/68952-2

Arkivkode: 008

Dato: 15.08.2013

Høringsuttalelse fra Barne-, ungdoms og familiedirektoratet – Veileder for tilskuddsmottakere av statlige tilskuddsordninger som medlemsbaserte barne- og ungdomsorganisasjoner søker på

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) har vurdert Kulturdepartementets forslag til ny veileder for tilskuddsmottakere av statlige tilskuddsordninger som medlemsbaserte barne- og ungdomsorganisasjoner søker på. Direktoratet mener det er et godt forslag å lage en veileder, og at utkast har kommet langt på vei. Bufdir har imidlertid enkelte kommentarer, og vi håper våre innspill kan bidra positivt i det videre arbeidet.

Bufdir vil innledningsvis presisere at selv om det kan være hensiktsmessig at tilskuddsordninger harmoniseres og forenkles, må hvert enkelt regelverk lages for den enkelte tilskuddsordning slik at målene for disse oppfylles på best mulig måte. Det er også viktig at statens behov for kontroll med statlige midler ivaretas. Det bør derfor presiseres innledningsvis at denne veilederen kun må sees på som veiledende, og at oppbyggingen og forvaltningen av de enkelte tilskudds-regelverkene derfor ikke må være bundet av veilederen.

Begrepsbruken rundt hvem veilederen er rettet mot og hvor stor nytte man vil ha av den kan være uklar. Enkelte steder brukes tilskuddsordninger som er «rettet mot medlemsbaserte barne- og ungdomsorganisasjoner», mens man ander steder bruker tilskuddsordninger «som barne- og ungdomsorganisasjoner kan søke på».

Bufdir vil også bemerke at veilederen med fordel kunne gjelde for tilskuddsforvaltere med ordninger rettet mot frivillige organisasjoner generelt, og ikke kun barne- og ungdomsorganisasjoner. Med unntak av deler av kapitlene 2 og 6, kunne veilederen gjelde alle tilskuddsordninger til frivillige organisasjoner. Så kunne man heller laget egne bokser eller underkapitler med særemner for barne- og ungdomsorganisasjonene. Bufdir mener at veilederen uansett må gjelde for andre organisasjoner enn de rene barne- og ungdomsorganisasjonene siden det er svært mange «voksenorganisasjoner» som også benytter seg av de samme tilskuddsordningene, inkludert ordningen for barne- og ungdomsorganisasjonene og Frifond. Røde Kors og Den Norske Turistforening er eksempler på organisasjoner som ikke er barne- og ungdomsorganisasjoner, men likevel har et stort barne- og ungdomsarbeid. Bufdir tror en slik veileder kunne hatt større rekkevidde og betydning for statlige tilskuddsforvaltere. Det vil være svært lite hensiktsmessig å skulle lage en veileder i tillegg til denne for de andre tilskuddsforvaltere.

Herunder følger Bufdirs kommentarer til de enkelte delene av veilederen:

1) Kapittel 2

I tråd med den innledende kommentaren mener Bufdir at kapittel 2 burde hatt fokus på frivillige organisasjoner generelt, og ikke kun barne- og ungdomsorganisasjoner. De enkelte særtrekkene i kapittel 2.2 som gjelder for frivillige organisasjoner generelt gjelder også for barne- og ungdomsorganisasjonene. Bufdir er derfor usikre på om man lykkes med å lage et meningsfullt skille mellom organisasjonstypene.

Når det gjelder 2.2 siste kulepunkt, er Bufdirs erfaring er at barn og unge ofte har bedre forståelse av regelverk og søknadsprosess en eldre ansatte i organisasjonene.

2) Kap. 3.2, tredje avsnitt

I veilederens kap. 3.2, tredje avsnitt, skriver KUD at:

«Når en ordning opprettes er det viktig å involvere sentrale interessenter. Hvis en ordning er rettet mot barne- og ungdomsorganisasjoner vil f.eks. Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) være en naturlig høringspartner.»

LNU er en viktig organisasjon for å fremme interesser for barne- og ungdomsorganisasjoner, men er ikke den eneste. Bufdir synes det blir for snevert å nevne kun LNU i denne veilederen når det også finnes andre viktige interesseorganisasjoner. Bufdir foreslår at siste avsnitt lyder:

«Når en ordning opprettes er det viktig å involvere sentrale interessenter. Hvis en ordning er rettet mot barne- og ungdomsorganisasjoner vil f.eks. de berørte organisasjonene og deres interesseorganisasjoner være naturlige høringspartnere. Det er også viktig å involvere de organisasjonene som ikke er medlem av interesseorganisasjoner.»

3) Kap. 3.2, niende avsnitt

I veilederens kap. 3.2, niende avsnitt, om risikovurderinger, står det listet opp aktuelle risikopunkter. Bufdir er usikker på om punktene er egnet til å avdekke risiko i etableringen av ordningen eller når ordningen er etablert, og mener flere av punktene er uklare ved bruk for tilskuddsforvalter. Bufdir mener ellers at kapitlet er mangelfullt, og at det burde utvides til å bedre forklare metoder for risikovurdering.

Bufdir mener at man i en risikovurdering først må vurdere risikoer ved forvaltningen av ordningen, altså vurdering av tilskuddsforvalter selv. Bufdir mener at følgende tekst kan erstatte første avsnitt under «Risikovurdering»:

«Ved etablering av en tilskuddsordning bør det gjennomføres både en overordnet og spesifikk risikovurdering.

I den overordnede risikovurderingen av tilskuddsordningen bør følgende risikopunkter vurderes:

- Manglende og mangelfulle rutiner hos saksbehandlere
- Manglende skriftlige retningslinjer, rutiner og sjekklister som gir forutsetning for en personuavhengig arbeidsprosess og saksbehandling (sårbarhet hos tilskuddsforvalter)
- Habilitetsproblemer hos saksbehandlere

- Manglende/mangelfull kontroll av ordningen
- Skjema, veiledning eller andre dokumenter til søker er uklare
- Mangelfulle tilskudds- og avslagsbrev
- Mangelfulle disponeringsbrev
- Mangelfulle regelverk/rundskriv
- Manglende innsikt i innkomne søknader og rapporter
- Rettsikkerhet og likebehandling for søkere/brukere ivaretas ikke
- Regler rundt tilbakebetaling er utydelige
- Manglende effektivitet i saksbehandlingen
- Manglende/mangelfull arkivering
- IKT-systemene som brukes i tilskuddsforvaltningen gir lite oversikt, lite støtte i arbeidet eller det brukes flere systemer som medfører dobbeltarbeid eller lite sammenheng
- Manglende risikovurdering av ordningene

Deretter bør man gjennomgå alle tildelingskriteriene i ordningen med henblikk på fortolkningsproblemer, risikopunkter, kontrollpunkter, kontrollhandlinger, risikodempende tiltak og kontrollutfører (hvem som skal kontrollere).

Eksempler på risikopunkter i en slik vurdering kan være:

- målformuleringen i tilskuddsordningen er utydelig
- søknadsskjema, veiledning eller andre dokumenter til søker er uklare
- det er ikke gjort klart for søker hvilke typer kostnader som tilskuddet skal/ikke skal dekke
- det bes ikke om rapport som klart avdekker om tilskuddet er brukt til formålet og i henhold til vilkårene i tilskuddsbrevet
- det er ikke er samordning med andre offentlige tilskudd til målgruppen eller formålet for tilskuddet (så søker kan overfinansieres)
- økonomihåndteringen hos mottaker er ikke tilfredsstillende
- misbruk av midler avdekkes ikke, til tross for kontrollhandlinger av revisor
- det er utydelig hvilke utgifter som godkjennes / ikke godkjennes
- det er utydelig hva som kan dekkes av administrasjonsbidrag
- det er utydelig hva som kan dekkes av interne/eksterne honorarer
- medlemsregisteret er av dårlig kvalitet
- dårlige/uklare rutiner for føring av medlemsregisteret
- medlemsregisteret inneholder fiktive personer
- organisasjonen teller med medlemmer som ikke har betalt kontingent
- medlemmer har ikke individuelt og frivillig meldt seg inn i organisasjonen fordi det er meldt inn av et familiemedlem uten å vite om det
- organisasjonen har oppgitt lokallag som ikke eksisterer
- innholdet i lokallagenes årsrapporter er fiktivt
- organisasjonen har oppgitt kurs som ikke har blitt avholdt
- vesentlig informasjon i rapporter er ikke verifisert av eksterne (eks revisor)

Valg av risikodempende tiltak og kontrollhandlinger må vurderes opp i mot:

- Hvilke risikoer man ønsker å kontrollere for (feil/mislighold)
- Kostnadsaspekter (for både tilskuddsforvalter og –mottaker)
- Politiske aspekter

4) Kap. 3.3 – Oppfølging og kontroll

I kulepunktene i første avsnitt mangler «kontroll».

5) Definisjoner

Begrepet «tellende» blir ikke forklart i veilederen. Bufdir mener «tellende» kan defineres på følgende måte:

«Tellende – når f.eks. et medlem eller lokallag tas med i beregningsgrunnlaget til en organisasjon, og dermed utløser støtte, kalles det tellende. Det skilles mellom tellende og ikke-tellende medlemmer, lokallag osv.»

Bufdir mener at man også bør definere begrepet «tilskuddsår»:

«Tilskuddsår – det kalenderår søknaden gjelder for og tilskuddet utbetales i.»

«Kurs»

I definisjonen av «kurs» heter det at det skal være «organisert opplæring i samsvar med en plan som er godkjent på forhånd» (vår utheving). Bufdir mener det vil føre til store byråkratiske utfordringer dersom organisasjonene skal motta få godkjent alle kursplanene sine på forhånd. For kurs som rapporteres som voksenopplæringsmidler har man studieforbundene til å vurdere planene, men det vil være svært vanskelig for direktoratene og andre tilskuddsforvaltere å skulle motta planer fra organisasjonene på alle deres kurs til forhåndsgodkjenning. Bufdir mener det må holde at det tas stikkprøvekontroller av kursene i kontrollene i de forskjellige ordningene.

Bufdir opplever også at kravene som stilles til kursplanene er for omfattende. Mange av organisasjonene som søker om grunnstøtte har langt enklere programmer for kursene som likevel gir tilstrekkelig innblikk i kursenes innhold. Dersom alle kursene skal inneholde læringsmål, målgruppe, bruke av læringsressurser og metoder, vil det skape merarbeid for organisasjonene. Det vil dermed ikke føre til forenkling for organisasjonene, noe som er et uttalt mål for denne veilederen.

Bufdir foreslår at teksten lyder:

«Med kurs menes organisert opplæring i samsvar med en plan. Planen skal redegjøre for kursets innhold, og kan også si noe om læringsmål, målgruppe(r), bruk av læringsressurser, metoder og varighet.»

«Selvstendig organisasjon»

En selvstendig organisasjon må ha et suverent landsmøte som har fullmakt til å fatte endelig vedtak i alle saker. Uten denne presiseringen kan ikke en organisasjon sies å være selvstendig.

Bufdir foreslår derfor at teksten lyder:

«En selvstendig organisasjon er en organisasjon med et suverent landsmøte som har fullmakt til å fatte endelig vedtak i alle saker. Organisasjonen har kontroll over egen økonomi og aktivitet, og har vedtekter og generalforsamling.»

«Tellende lokallag»

I definisjonen heter det at et tellende lokallag er «uten organisasjonsledd under seg». Mange lokallag har imidlertid arbeidsgrupper og underavdelinger, og en slik definisjon vil dermed ekskludere et stort antall lokallag. Eksempelvis vil et speiderkorps kunne regnes som ett lokallag, men likevel ha mange

speidergrupper under seg, f.eks. fordelt på alder eller ferdighetsnivå. På samme måte kan et korps regnes som lokallag, men ha mange forskjellige undergrupper under seg igjen, f.eks. fordelt på instrumentfamilier. Et lokallag i Norges Frilynt Ungdomsforbund har gjerne teatergruppe, musikkgruppe, scenesminkegruppe osv.

Buudir foreslår derfor at teksten lyder:

«Et tellende lokallag er en selvstendig, demokratisk enhet i organisasjonen.»

6) Kap. 4.1 - Tilskuddsforvalter

I tredje avsnitt bør ordet «kontroll» inn som en av tilskuddsforvalters viktige oppgaver. Det er svært mange tilskuddsordninger som ikke har et kontrollelement, og Buudir mener det derfor er viktig å fokusere på kontroll i alle sammenhenger hvor det er snakk om tilskuddsforvalters oppgaver.

7) Kap. 4.1. – Tilskuddsmottaker som videreformidler

Buudir mener det bør være et prinsipp at tilskuddsordninger med statlige midler som ikke forvaltes av organer som omfattes av Forvaltningsloven og Offentleglova, bør utformes slik at de likevel følger disse lovene så langt det lar seg gjøre. Buudir foreslår derfor at det føyes til en ny tredje setning i andres avsnitt, hvor det står at:

«Slike regelverk bør følge prinsippene i Forvaltningsloven og Offentleglova så langt det lar seg gjøre, med særlig henblikk på habilitet, veiledning, forhåndsvarsling, begrunnelse og underretning av vedtak, dokumentinnsyn og klageadgang.»

8) Kap. 4.2 Modeller for tilskuddsforvaltning (tilskuddsstier)

I tredje avsnitt kan det føyes til:

«Det er også viktig å sørge for en to-trinns klageadgang.»

9) Kap. 5.1 Prinsipper i saksbehandlingen

Buudir mener at «ivareta søkerens rettssikkerhet» bør føyes til som et kulepunkt.

10) Kap. 5.3 c. Oppfølging

I andre kulepunkt heter det at tilskuddsforvalter skal «motta og kontrollere statusrapport/ sluttrapport». Det vil i så fall kun gjelde prosjekter. Kulepunktet bør derfor utvides til også å gjelde kontroll generelt:

«kontrollere tilskuddsmottakere, eventuelt å motta og kontrollere statusrapport/ sluttrapport (ved prosjekttilskudd)»

11) Kap. 6.2.2 – Tellende lokallag

Se kommentaren under punkt 3 om definisjonen av tellende lokallag.

I eksemplene som følger i avsnittet om supplerende bestemmelser mener Buudir det kan føyes til:

«Det kan også stilles krav til eget styre valgt av og blant medlemmene i lokallaget.»

12) Kap. 6.2.2 – Medlemsregister

I siste avsnitt heter det at:

«Av hensyn til personvernet kan det ikke alltid stilles krav til oversendelse av utskrift av registret. Dette gjelder f.eks. dersom medlemskapet avdekker diagnose, livssyn, etc. Det kan imidlertid bes om at registret skal være tilgjengelig for kontroll hos mottaker.»

I arbeidet med Forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner ble det tatt inn en snevrere forståelse av myndighetens mulighet for å kreve utskrifter av medlemsregistre. Bufdir foreslår at den forståelsen også tas inn i veilederen, og at avsnittet derfor lyder:

«Av hensyn til personvernet kan det ikke stilles krav til oversendelse av utskrift av registret. Dette gjelder f.eks. dersom medlemskapet avdekker diagnose, livssyn, etc, men også fordi myndighetene ikke skal ha generell tilgang til å vite hvem som er medlemmer i de forskjellige organisasjonene. Sentrale medlemsregistre kan derfor ikke kreves utlevert, men tilskuddsmyndighetene, deres representanter og Riksrevisjonen skal, når det kreves, få innsyn. Dette må innebære at tilskuddsmyndighetene bare kan få det sentrale medlemsregisteret utlevert når organisasjonen ikke motsetter seg dette, men at myndighetene ellers må få innsyn på stedet, dvs. i organisasjonens sekretariat. Dette begrenser også myndighetenes mulighet til for eksempel å foreta stikkprøvekontroll ved å kontakte enkeltpersoner da heller ikke deler av det sentrale medlemsregisteret kan bringes ut av organisasjonens lokaler med mindre det skjer med organisasjonens vilje. Konkret kan da kontrollen skje ved at organisasjonen kan låne ut nødvendig materiale, eller at myndighetene kan få innsyn i dette materialet i organisasjonens sekretariat. Dersom myndighetene ønsker å foreta stikkprøvekontroll av medlemmene, kan disse enten ringes til eller tilskrives. Dersom organisasjonen motsetter seg utlån av medlemsinformasjon, må myndighetene i stedet ringe eller tilskrive medlemmene fra organisasjonens sekretariat. Resultatet av stikkprøvene må anonymiseres. Dersom myndighetene foretar stikkprøvene, skal arbeidsdokumentasjon med opplysninger fra det sentrale medlemsregisteret makuleres så snart kontrollen er avsluttet og endelig vedtak er fattet.»

13) Kap. 6.2.3 – Selvstendig organisasjon

Se kommentaren under punkt 4.

Bufdir foreslår at definisjonen lyder:

«En selvstendig organisasjon er en organisasjon med et suverent landsmøte som har fullmakt til å fatte endelig vedtak i alle saker. Organisasjonen har kontroll over egen økonomi og aktivitet, og har vedtekter og generalforsamling.»

14) Kap. 6.4 - Kurs

Se kommentaren under punkt 4.

Bufdir foreslår at definisjonen lyder:

«Med kurs menes organisert opplæring i samsvar med en plan. Planen skal redegjøre for kursets innhold, og kan også si noe om læringsmål, målgruppe(r), bruk av læringsressurser, metoder og varighet.»

15) Kap. 7.1 – Momenter i risikovurderingen kan være...

Bufdir mener kulepunktene kan utvides noe for å gi flere momenter i vurderingen:

- store svingninger i organisasjonens tall i oppgitte data fra år til år
- organisasjonenes egenkontroll er utilstrekkelig
- revisors kontroll er utilstrekkelig
- nye og uerfarne organisasjoner
- der man på annen måte registrerer uregelmessigheter
- organisasjoner som balanserer på grensen til å få tilskudd

16) Kap. 7.2 – Spesielt om revisjon og særattestasjon

Bufdir mener at det bør kreves revidert regnskap på prosjekter som mottar fra og med 100 000,- kroner. Det kan få store mediemessige og politiske konsekvenser dersom det avdekkes mislighold med mange tilskuddsordninger hvor det er gitt over kr. 50 000,- i enkelttilskudd. Dersom en revisor tar en uforholdsmessig høy andel av tilskuddet til sitt arbeid, bør organisasjonene oppfordres til å bytte revisor. Imidlertid bør tilskuddsforvaltere godta revisjon som kostnad i budsjett og regnskap, og ta høyde for slike kostnader når tilskuddsbeløpets størrelse settes.

Bufdir mener det også bør sies noe mer om bruken av revisorattester, og foreslår følgende tekst:

«I enkelte tilskuddsordninger kan det være hensiktsmessig å benytte seg av revisorattester for at revisor skal gjennomgå spesielle sider ved søknaden. Eksempelvis benytter enkelte tilskuddsforvaltere revisor til å kontrollere medlemstall o.l. Tilskuddsmyndighetene må imidlertid i hvert tilfelle vurdere i hvilken grad slike attestasjoner er hensiktsmessige. Bruken av revisor kan være dyrt. I tillegg bør tilskuddsmyndighetene etterprøve revisors arbeid. Det er derfor hensiktsmessig at det er tilskuddsmyndighetene som selv foretar kontrollarbeidet med tilskuddene, mens revisor i større grad kan brukes til å gi et uavhengig bilde av tilstanden i organisasjonen. Fordelingsutvalget og LNU's revisorattester er eksempler i så måte.»

17) Kap. 7.2 – Spesielt om innsigelsesfrist eller aksept

Bufdir er enig i at det bør brukes innsigelsesfrist fremfor å be om aksept. Bufdir mener imidlertid at den beste formen for innsigelsesfrist ville være å ta inn i tilskuddsbrevene en passus om at organisasjonene ved mottak av tilskudd anses å ha akseptert bestemmelsene om tilskudd gitt i gjeldende regelverk og i tilskuddsbrevet. Organisasjonene kan alltså klage på eventuelle særvilkår i vedtakene, men vi må anta at organisasjonene har akseptert vilkårene i regelverket når de sender inn i en søknad.

18) Kap. 7.3 – Kontrolltiltak rettet mot organisasjonen – Antall tellende medlemmer/lag

Se punkt 14 i dette høringssvaret.

Til andre avsnitt bør det derfor føyes til at:

«Vær imidlertid oppmerksom på at Fordelingsutvalgets særattestasjon ikke kan benyttes til å få revisor til å verifisere for eksempel medlemstall. Denne særattestasjonen er ment å gi tilskuddsmyndighetene et bilde av organisasjonenes rutiner for innhenting, oppbevaring og kvalitetssikring av grunnlagsdokumentasjonen, ikke for at revisor skal bekrefte for eksempel antallet tellende medlemmer eller tellende lokallag. Den jobben må tilskuddsmyndigheten gjøre gjennom ordinære kontroller av organisasjonene.»

Det er ikke skrevet noe om lag i denne delen av kap. 7.3, selv om det står lag i tittelen. Det kan rettes på ved at det i første avsnitt står «Medlems- og lokallagstall benyttes...» og i andre avsnitt står «Dersom tallene benyttes til...». Sekundært bør det skrives noe spesielt om lokallag og krav til f.eks. årsrapporter og vedtekter.

19) Kap. 7.4 – Mål og resultater

I veilederen står det at:

«Dersom tilskuddsforvalter i etterkant skal avgi rapport om måloppnåelse, bør tilskuddsforvalter vurdere å pålegge søkeren å ta med opplysninger om den faktiske situasjonen på søknadstidspunktet for å kunne vurdere måloppnåelsen. Disse opplysningene må kunne være gjenstand for kontroll, og forvalter må vurdere om det i særskilte tilfeller skal bes om særattestasjon fra revisor for disse kriteriene. Tilskuddsforvalter må vurdere arbeidsbelastningen for organisasjonene.»

Buudir synes dette avsnittet blir for overfladisk når det gjelder vurdering av måloppnåelse. Det er ofte svært vanskelig å måle måloppnåelse i tilskuddsordninger. Særlig der hvor det gis generelle driftstilskudd. Det er vanskelig å vite hvilke kriterier som skal legges til grunn, og det kreves store ressurser for å vurdere om målene oppnås. Selv om man finner enkelte brukbare indikatorer, kan det være at effekten ikke har skjedd i den korte prosjektperioden. Buudir mener at måloppnåelse ofte best kan måles gjennom større evalueringer av tilskuddsordningen, og selv der kan det være vanskelig å se at tilskuddene bidrar til å oppnå målene satt av Stortinget.

20) Kap. 7.4 – Økonomi

Det er allerede skrevet en del om økonomi i kap. 7.2. Buudir anbefaler å slå de to kapitlene sammen for å forenkle veilederen.

I siste avsnitt i kapittelet skriver KUD at:

«Dersom tilskuddsmottaker over flere år akkumulerer overskudd som følge av mindre utgifter enn forutsatt, bør forvalteren revurdere størrelsen på tilskuddet.»

For at en slik revurdering av tilskuddet skal kunne finne sted må det være hjemlet i regelverket. Buudir foreslår derfor at det føyes til en setning til avsnittet:

«Dette må imidlertid være hjemlet i regelverket, og det er derfor viktig at tilskuddsforvalter i tilskuddsordningens forskrift, regelverk eller retningslinjer har tatt høyde for å kunne avkorte, motregne eller kreve tilbakebetalt tilskudd i slike situasjoner.»

Dette må imidlertid vurderes i hvert enkelt tilfelle siden det i noen tilskuddsordninger er greit med overskudd, andre ikke. Overskudd kan være i strid med enkelte regelverk, særlig ved prosjekt. Vi viser også til Økonomibestemmelsene, kap. 6.3.5, første avsnitt, punkt d), hvor det heter at:

«(...) Det skal ikke være anledning til å fremskynde utbetalinger, slik at mottakeren kan plassere tilskudd som rentebærende innskudd eller lån for å oppnå inntekter i tillegg til det bevilgede beløpet.»

21) Kap. 7.5 – Økonomi

Bufdir mener at det kan være lurt å lage standardmaler for både budsjett og regnskap til bruk i offentlige støtteordninger, og at bruken av disse vil kunne lette tilskuddsmyndighetenes arbeid med å sammenligne de forskjellige prosjektene.

22) Kap. 7.6 – Sanksjoner

Bufdir menes at kapittelet om sanksjoner er svært kort. Samtidig virker det som at sanksjoner er noe man ønsker å unngå, mens det i realiteten er både et forebyggende virkemiddel og helt nødvendig for å sikre en forsvarlig forvaltning av statlige midler. Bufdir mener derfor at siste avsnitt bør tas ut, og at første avsnitt lyder:

«Kontrolltiltak må ses i sammenheng med mulige sanksjoner. Sanksjoner kan være krav om tilbakebetaling, avkortning og motregning påfølgende år, å bli utelukket fra å få tilskudd i framtiden eller bøter/straff. Dersom tilskudd ennå ikke er utbetalt kan det holdes helt eller delvis tilbake, eller bortfalle. Sanksjoner må hjemles i regelverket. Dette er viktig både for tilskuddsmyndighetens mulighet til å benytte seg av dem og for å ivareta tilskuddsmottakernes rettssikkerhet.»

23) Vedlegg 2 - Revisor

Bufdir er usikker på om de oppgitte revisjonsstandardene er korrekte, og ber KUD om å sjekke disse med Revisjonsforeningen.

Med hilsen

Wenche Mobråten (e.f.)
avdelingsdirektør

Terje B. Grytten
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.